

TALENT A NADÁNÍ: JEJICH ROZVOJ VE VOLNÉM ČASE

Jaroslava Podškubková

Sejvalová, J. *Talent a nadání: jejich rozvoj ve volném čase*. Praha : IDM MŠMT, 2004. ISBN 80-86784-03-7.

Tato nová a neotřelá publikace s celým názvem Talent a nadání: jejich rozvoj ve volném čase zaplňuje na našem trhu mezeru v oblasti vzdělávání nadaných a talentovaných dětí a poskytuje tak stručný a věcný pohled na tuto problematiku.

Ačkoliv nemá celá publikace více jak 60 stran, mapuje a přibližuje čtenářům situaci aktivit pro nadané v České republice, uvádí základní teorie nadání a způsoby identifikace nadaných jedinců.

Celá publikace je členěna do čtyř tematických celků:

- Charakteristika nadaného dítěte;
- Identifikace nadaných;
- Možnosti rozvoje a způsoby práce s nadanými dětmi a mládeží;
- Od nadání k profesní inteligenci a životní úspěšnosti.

V kapitole **Charakteristika nadaného dítěte** se dozvídáme základní poznatky o inteligenci a její struktuře, máme možnost se seznámit s některými autory teorií inteligence. V další podkapitole je definován pojem nadání a jsou zde nastíněna jeho základní teoretická pojetí. Následující podkapitola uvádí charakteristiky nadaného dítěte, předkládá možné pozitivní a negativní projevy nadaných dětí.

Kapitola **Identifikace nadaných** je stručným výčtem možností a metod při tomto procesu. Jsou zde zmíněny jak objektivní, tak i subjektivní metody identifikace nadaných dětí. Najdeme zde také velice podnětnou a důležitou podkapitolu o psychologických a sociálních aspektech nadání.

V předposlední (nejrozsáhlejší) kapitole s názvem **Možnosti rozvoje a způsoby práce s nadanými dětmi s mládeží** se v úvodu autorka zabývá předpoklady správné práce s nadanými a zdůrazňuje aktivní podporu a rozvoj talentu učiteli a rodiči. Dále se zaměřuje na popis aktivit pro nadané v České republice, uvádějí školy a instituce, které se aktivně podílejí a vytváří pro tuto menšinovou skupinu dětí programy. Vzhledem k faktu, že tato práce se zaměřuje především na aktivity realizované ve volnočasovém sektoru, autorka se zaměřuje především na instituce, které poskytují pro nadané děti vyžití na poli aktivit volného času. Mezi takové patří osmileté gymnázium Buďánka, Institut dětí a mládeže MŠMT nebo společnost Mensa České republiky. Další podkapitola seznamuje a srovnává vzdělávací aktivity v naší zemi a vybraných

státech světa, kde jsou popsány některé programy, soutěže, školní olympiády a letní pobytové programy, které pomáhají rozvíjet a povzbuzovat děti a mladé lidi v oblastech jejich zájmů. Tato kapitola však také pojednává o programech, které jsou vedeny a iniciovány rodiči nadaných dětí. Takové programy sice fungují převážně v zahraničí, ale existují již i u nás.

V závěrečné kapitole **Od nadání k profesní a životní úspěšnosti**, která zároveň slouží jako texty k samostudiu, přiblížila autorka myšlenky odborníků v dané problematice prof. Joan Freemanové z Velké Británie a prof. Roberta Sternberga z USA. Oba odborníci se tímto tématem zabývají již celou řadu let a jejich teorie a názory patří bezesporu mezi podnětné a důležité.

V konečném shrnutí autorka mimo jiné pozitivně hodnotí situaci v naší zemi v oblasti využívání volného času dětí, ale zároveň upozorňuje na nezbytnost rozšíření nabídky volnočasových aktivit o aktivity rozvíjející intelektové dovednosti.

Jak sama autorka v úvodu podotýká, není cílem této publikace zoufat nad neutěšenou situací v péči a nadané, ale naopak vyzdvihnout a zdůraznit věci, které se již pro tyto děti v době od revoluce udělaly. Práci by vhodně doplnila kapitola o možných metodách práce se skupinou nadaných dětí, protože jak sama autorka píše, vyžadují diferencovaný přístup a zvláštní pozornost pedagogů a vychovatelů. Proto jsem v práci postrádala alespoň stručné nastínění metodiky práce s nadanými ve škole i v mimoškolních střediscích.

Tato publikace je vhodná pro rodiče, učitele a odbornou veřejnost. Ukazuje možnosti využití intelektového potenciálu nadaných dětí a snaží se iniciovat diskuze o této problematice. Vřele ji doporučuji všem učitelům, vychovatelům i dalším odborníkům ve vzdělání, kteří se s problematikou nadání ještě neměli blíže seznámit. Doufám, že na českém trhu s odbornou literaturou se v blízké době objeví i další publikace, které se budou zabývat možnostmi rozvoje potenciálu a budoucí investice naší společnosti, tedy mimořádně nadanými dětmi.